

Inneminge vande Stadt ende t' Casteel

BREVOORT.

Gheschiedt den 12 October 1597.

1597.

In Excellentie de Trenchen / mette Saterijē vooz Grol doen slechten hebbēde / soo is hy als eenē victozieusen Helt sijne victozien ver- volgende / den eer- sten Octobris met sijn gansche Legher opghetrocken / ende vooz het Stedeken ende sterck Casteel van Brevoort in het Graesschap van Sutphen / gelegen sijnde gecomen / alwaer een Loreynops Guardot, commandeerde. Den Prince des anderen daeghs verstaē hebbende (dooz eenen die upt de Stadt viel) dat het Daendel vanden Heere van Aenholt, onder het beleydt vanden Lieutenant Broec-huysen, scheen met de Borghers te willen houden / ende in questie te sijn met het Daendel van Capiteyn Gardot, soo heeft hy den 2 October een Crompetter gesonden om de plaetse op te eyschen: maer daer werdt hy een Sergeant Major / byten comende geantwoort / dat sy die plaetsen voor God ende den Coninc Wilden houden, daer leven ende sterven, &c. Waer op den Prince Mauritz ozdere heeft ghestelt om die met ghewelt aen te grijpen / ende tot dien eynde op drie plaetsen / als vooz beyde de poortē / en aende West-zijde Loopgraven / ende oock drie beddinghen vooz het geschut doen maken: het welke met sulcken neersticheyt inde mozasschen te wege is gebrocht / dat het onghelooftijck soude mogen schijnen te beschrijven ofte te gedencken: want niet tegenstaende den gestadigē regen / ongebruyckelicke wegghen / menichvuldighe mozasschen / rondt om het stedeken leggende / (die also gestelt warē / dat het onmogelijcken scheen om de Stadt te konnen ghenaecken) soo heeft nochtans den Prince Mauritz dooz de Bootsghesellen / ende andere vande sijne so grooten bevoir ghedaen / met rijf-bosschen ende tacken / daer mede sy de wegen maecten / om daer over t'geschut ende Bies-bzuggen mette Curck-bzugghen aen te moghen brengen / dat hy het geschut gestelt ende geplaat heeft / soo dat alles op den 8 October gereet zijnde / om de Stadt met geweldt aen te tasten / hy den 9 omtrent acht upren drie volen heeft doen schieten / ende daer nae die van binnen appointment meermael doen aanbieden / maer alsoo sy dat simpelich ende schimpelich affloegen ende 24 upren sochten upt te stellen / heeftmen op de voozschreven Poortzen ende een seker rondeel aende West-zijde vande Stadt / met 20 stucken / in sulcken furie van omtrent ten negen upren vooz noene tot drie upren nae noene geschotē / dat

die van binnen verbaert werdende / eerst den Crommel deden slaē / daer na hare Hoede op staken / ende eyndelijck de vrouwen en kinderen op de Wallen deden comen / die op haer knien vielen om also tot ghenade ende om tot ghehoor te comen. Maer de Beleggers inde loopgraven zijnde / hebben twee halve Manen byten beyde de Poortzen inghenomen / ende meynden de Schotten de Meesteersche-poorte mede te forcieren / waer die van binnē confuselich naer t' Casteel dooz liepen / ende de Bressche aent Rondeel verlieten: de welke de Grabers van de approachen / ende t' volck die by de Bies en Curckbruggen waren / eerst in namen / sonder dat als noch vanden genen die ghereet stonden om te stormen / niet eenen upt sijn gelit was getreden: dan een Soldaet opclimmende ende niemant siende / heeft die ander met sijnen Hoedt gewencht / terstont quamē de Bootsghesellen / Grabers ende Soldaten die inde loopgraven waren met een ghebryps ende groot geroey aengelopen ende hebben beyde de halve Manen in genomen.

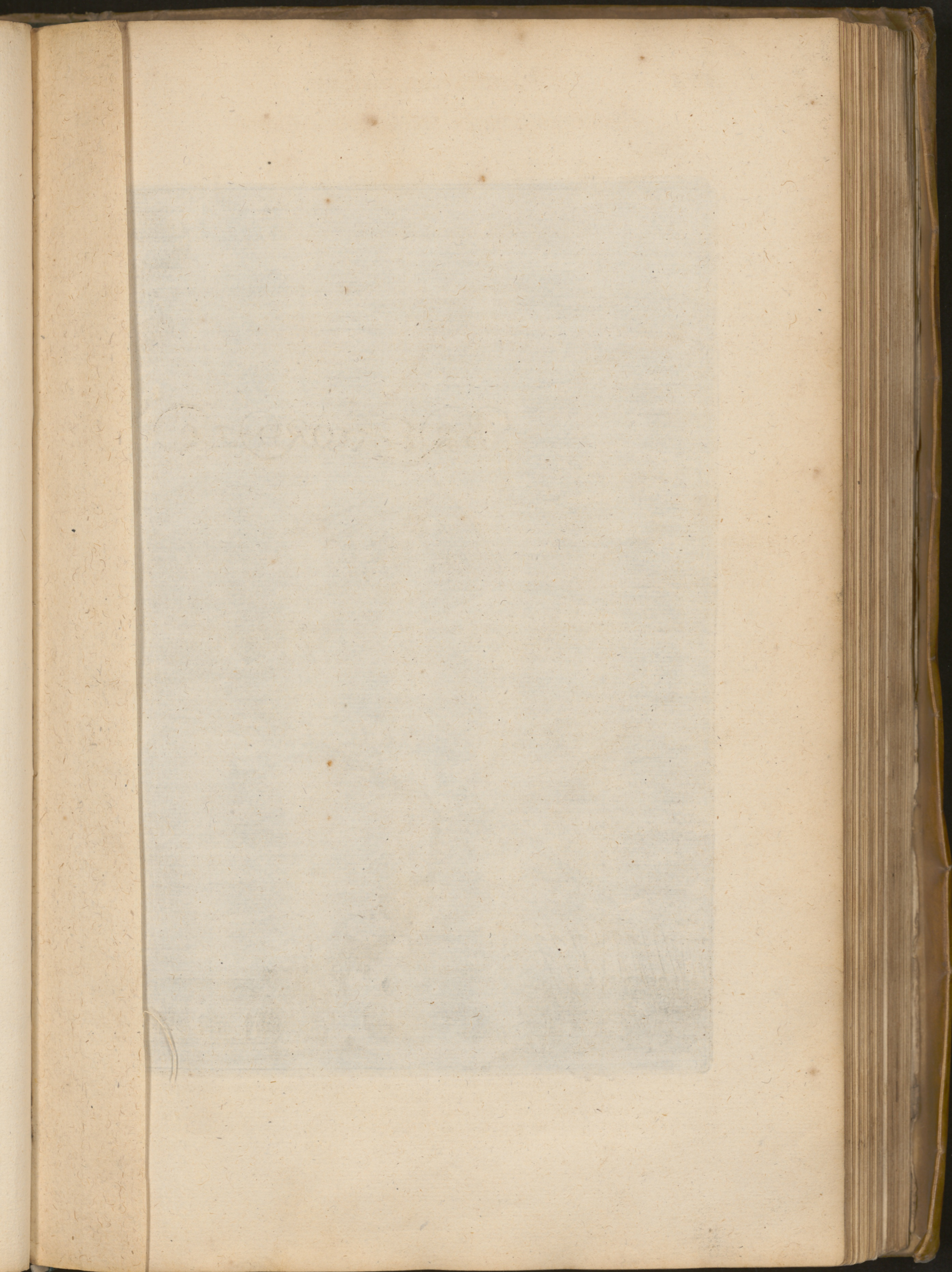
Den Prince hadde liever de Stadt met accozd als met geweldt ingenomen / maer de hitte der Soldaten was soo groot dat sy opte doot / die sy vooz oogen sagen niet en pasten: veel weynige op het gebot van sijn Excellentie. Die van binnen sulcx siende hebben haer moeten inde ghenade vanden Prince Mauritz geven / diese dede terstont inde ghevanghenisse gaen: den welchen hy al hoe wel sy wel waerdich schenen ghehangen te wesen / het leven heeft geschoncken / en haer rantsoen op drie dupsent ende negen hondert guldens (behalven de Hoofst-Officieren) laten maken / ende op den 12 October / omtrent twee hondert Mannen sterck / met belofte van in drie Maenden niet te dienen op dese zijde de Rase / laten vertrecken: ende vande 123 Soldaten van Boeckhuysen, wert twee dupsent en drie hondert guldens vooz rantsoen bedonghen / behalven Broeckhuysen, die vooz sijn dochter bysthen hondert guldens betaelde / sonder sijnen Daendzager Boecklaer. Vande Officieren ende Soldaten van Capiteyn Gardot, sijnde seven ende tseventich Man / werdt festien hondert guldens te rantsoen bedongen / sonder Gardot selve ende sijn Officieren. Den Borgeren dooz tusschen spreken vanden Heere van Tempel, wert in consideratie vanden byandt die daer gebiel / haer rantsoen geschoncken / dies schoncken sy aen den Prince Mauritz drie voederen Wjns. Maer het Stedeken is (mē weet niet seker by wat middelen) gheheel afghebrant / behalven vijf ofte ses Hupsen ende eenighe Hutten. Van Willem Baudaert in sijne Passaussche Oorlogen sept / dat eē Soldaet inder nacht

Die van Brevoort zijnde overballen / die den opt Casteel / daer sy haer opgebēden 12. October.

Brevoort in mozasschen gelegen / belegget en aeghetast / den 8 October.

Die van Brevoort worden geraisonneert.

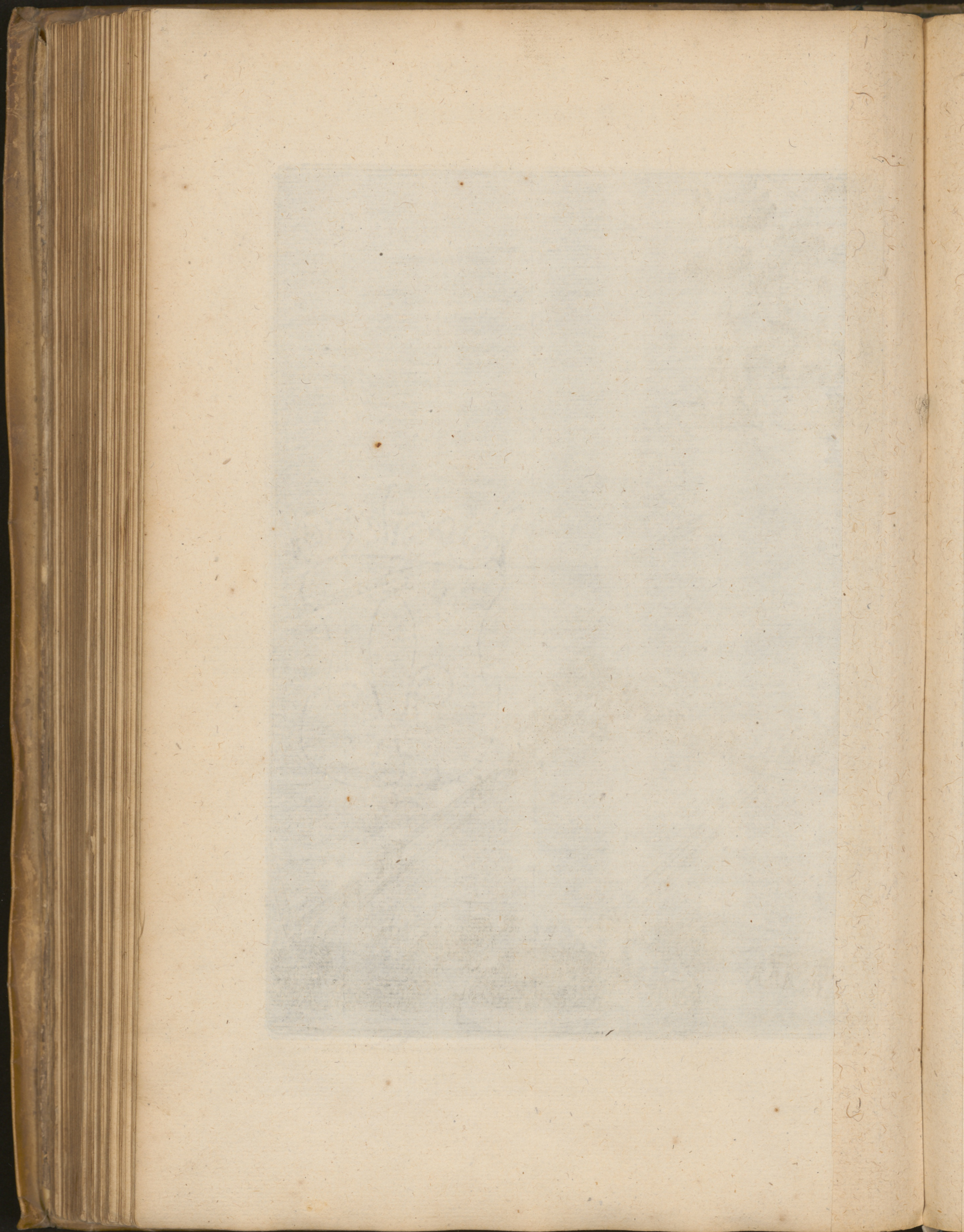

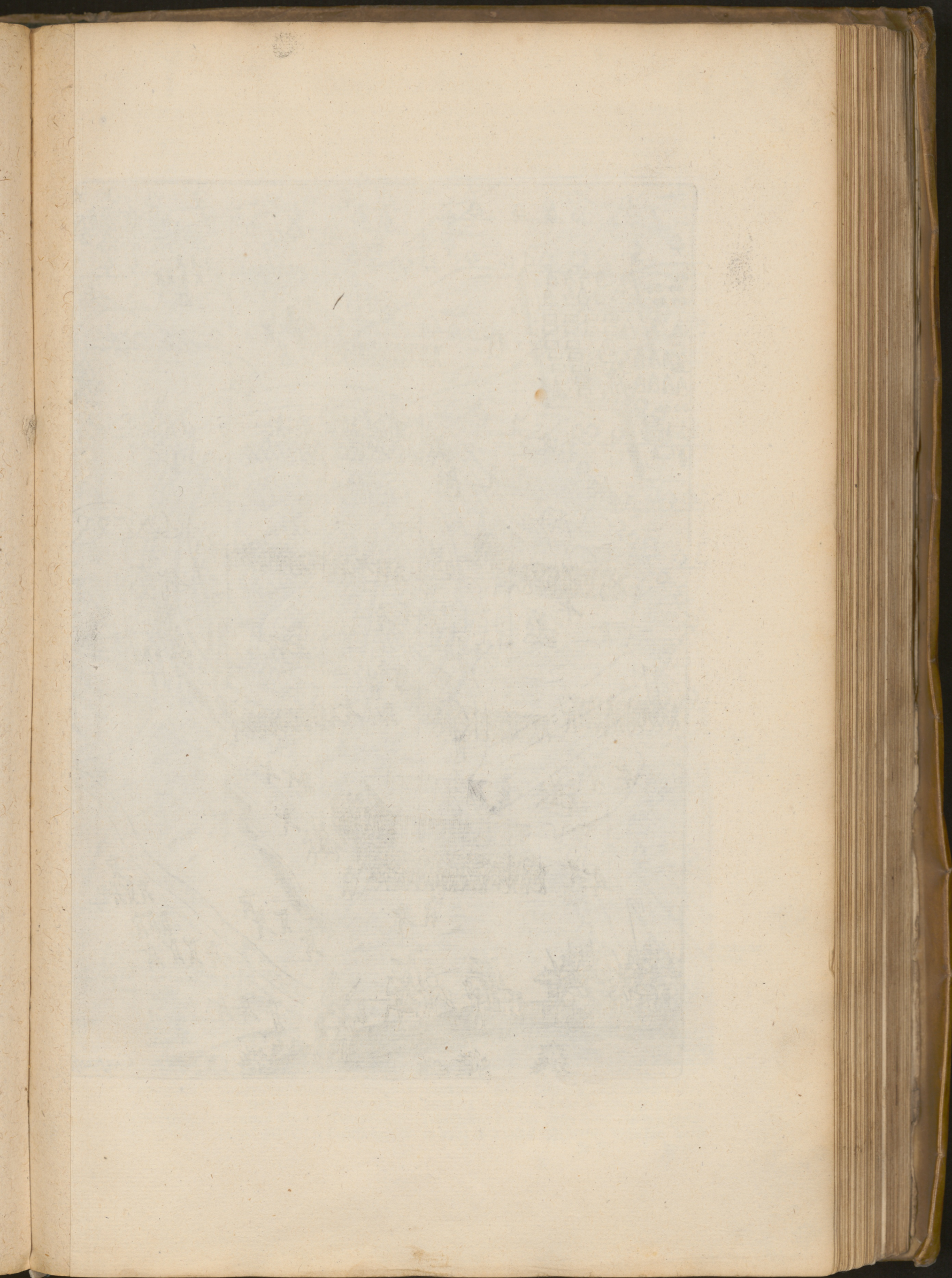

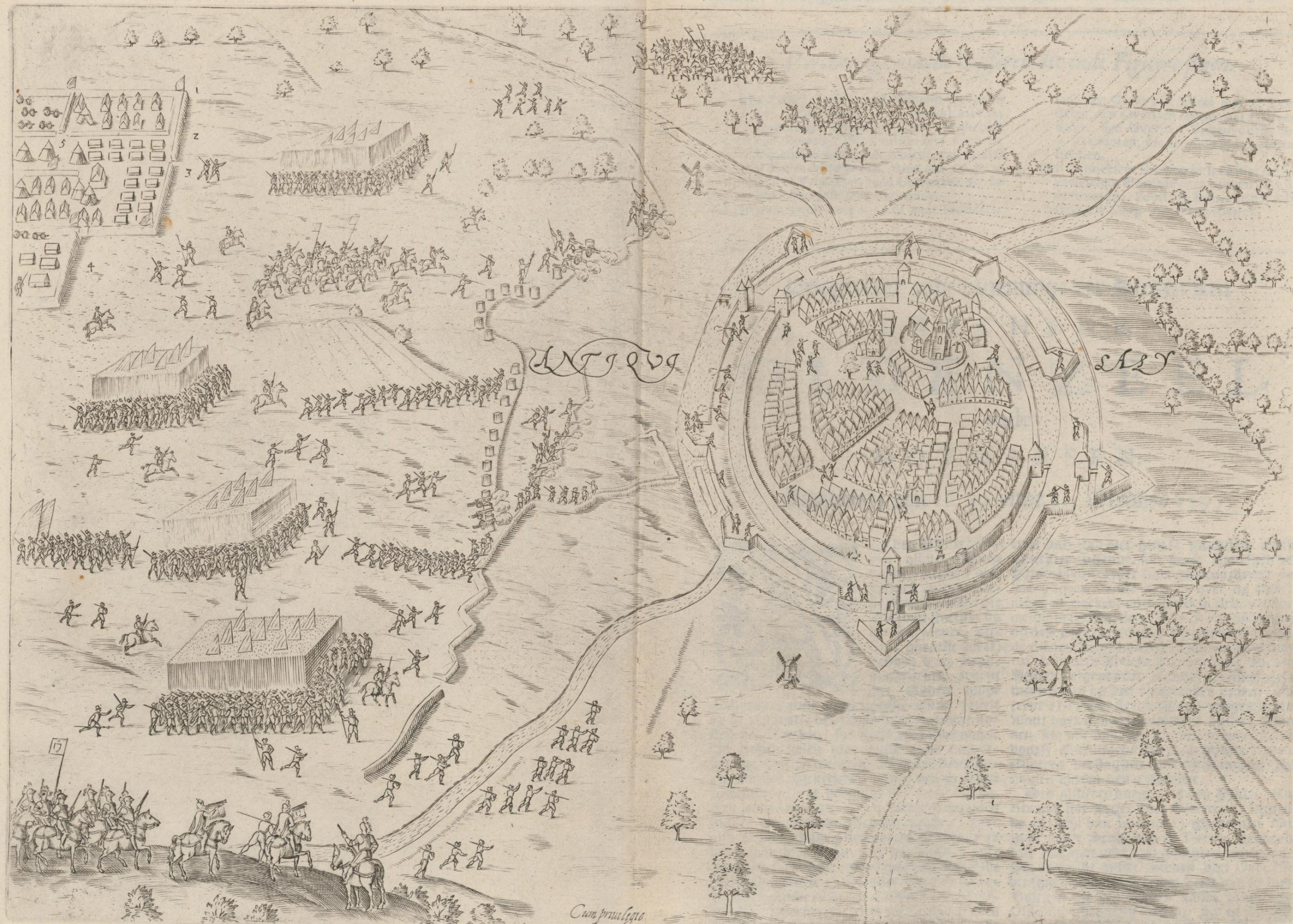

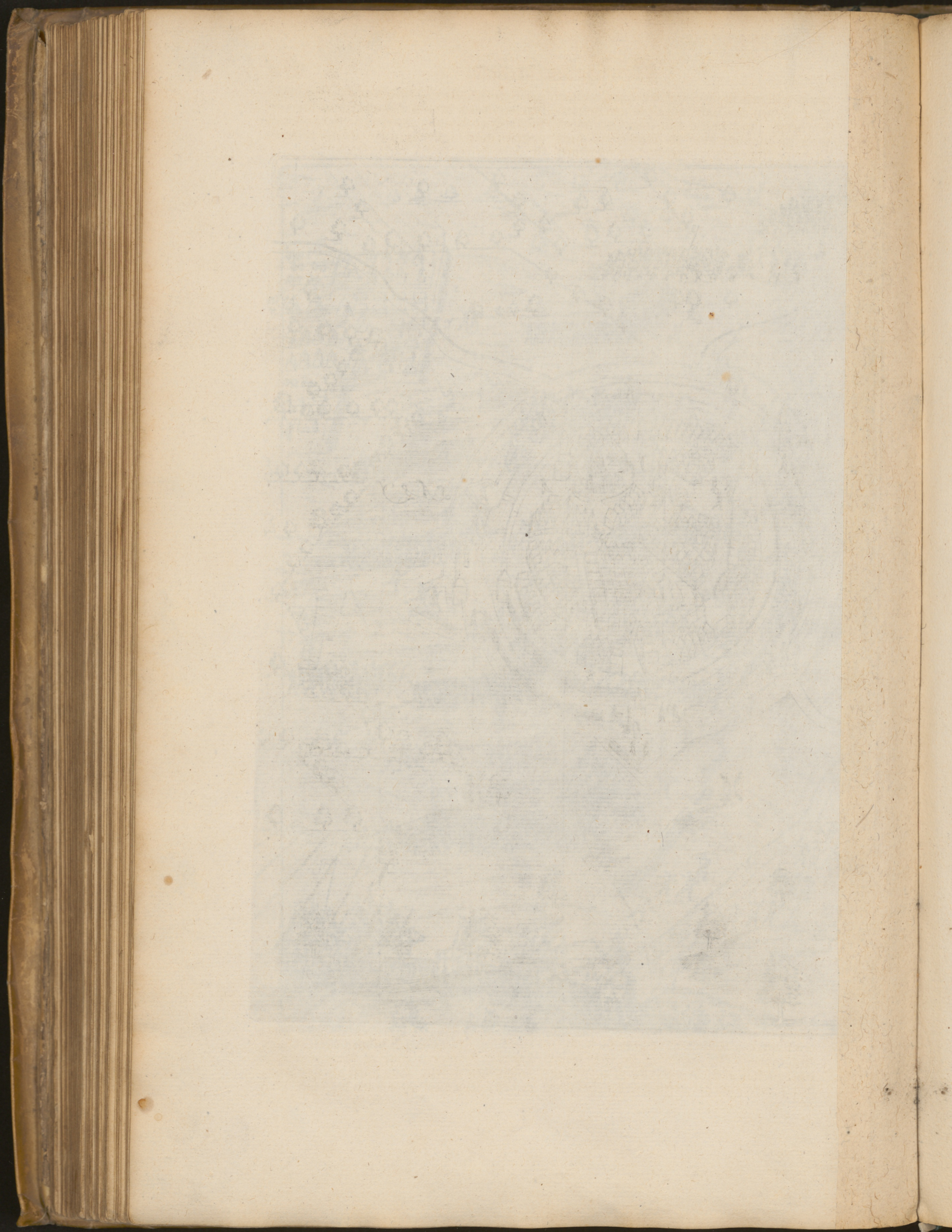

nacht willende in sijn logement naer eenigen aen bzandt gesteecken heeft: doch andere sep-
bupt soecken een hant vol stroo aen gestee- den dat desen bzandt gekomen was van een
ken heeft/ (by gebreck van haerffen) waer- vier-coghel die inde Stadt geschoten zijnde/
mede hy allomme door het huys heeft gaen ongelest was blijven leggen/ en daer onsteet
soecken / sijn eyghen logement by ongeluck en zijnde desen bzant veroorzaecht heeft.

Verclaringe vande Cijfferen die inde Figuyre staen.

1. Sijn Excell ende Graeff Wilhelm laghen in het naeste Dorp, Alten genaemt, met 13. Engelsche Vaendelen, onder het ghebiet van Horatius Veer, mitsgaders noch 12. Vaendelen onder het gebiedt van Graeff Wilhelm voornoemt, daer toe noch 2. andere Vaendelen ende Cornerten, die de Stadt van dese sijde bestormden.
2. In dese twee Dorpen, Col ende Mesteets, lach den Grave van Solms met 9. Vaendelen, den Oversten Mereu met 12. Vaendelen, den Oversten Duvendoorde met 6. Vaendelen, die aen dese sijde gestormt hebben.
3. Den Ritmeester Brederode lach hier met 8. Vaendelen, die mede daer nae aen dese sijde stormden. Voorts so lach alle die Ruyterie int Dorp van Winterswijk.

Belegeringe ende inneminge der Steden van

E N S C H E D E,

OLDEN Z E E L,

ende

O O T M A R S E N:

Gheschiedt den 18. 23. ende 21. October 1597.

Is den Prince Mauritz aldus binnen neghen daghen dese bynaest onwinnelicke plaetse (want die selve veel stercker dan Berck, Meurs, ofte Grol gheacht wert) hadden door onophoudelicken arbeijt met Godes hulpe

ende daer nae met hem te handelen/ t'selbe gheschiedt wesende/ soo heeft epntelijck den Prince Mauritz met haer geaccoozdeert/ met haer wapenen ende bagagie over de Mase te moghen trecken, mits dat sy in drie naestcomende maenden, den Coninck van Spaengien op dese zijde der voorsz. Riviere niet en soude dienen, dies souden sy in alle verskertheyt tot de voorsz Riviere geconvoyeert worden. Nchter volgende dit accoozt/ soe sijnse gesamentlijcken op den 19 October vzoech (om trent 110 Man sterck zijnde) uytgetrocken/ want daer te voozen ontrent vijftich Mannen die om buyt uyt hadden geweest van't voorsz Garnisoen/ van des Prince Mauritz Ruyters verslaghen ende ghevanghen ghenomen waren den 9 October.

Enschede geeft hem over den 18 October.

Ootmarsen: beleget.

gewonnen/ ende aldaer goede ordere gestelt op de reparatie der Wallen/ op gemeene kosten der Landen: soo heeft hy wederomme sijn krijch-volck wat ruste ende verberschinge moeten toelaten/ overmits den waren onghewijckelicken wegh/ den welcken hy resolueerde te doen nae Enschede, Oldenseel, ende Ootmarsen, den welcken qualijck in vier dagen conde ghedaen worden: haer also weynich dagen vermaecht hebbende so heeft hem den Prince met sijn Legher opte been gemaect/ ende is met grooten vlijt ende veersichtheyt den 18 October voor Enschede gecomen/ sijnde ee sterck Stedekē inde Twēte gelegen/ versien wesende niet enen aerden Walte ende twee grachten/ een binnen ende een buyten / alwaer de Capiteyn Vasquez en Grootvelt (de Stadt op geepscht sijnde) twee personen aen den Prince Mauritz hebben gesondē/ om het geschut te besichtigjen/

Des anderen daeghs is den Prince Mauritz met het Leger voor Oldenseel (leggende een mijl van Enschede) ghekomen. Die is de hooft Stadt van de Twente, hebbende drie Muren ende drie grachten rontomme. Het is vande outste Steden van Over-Issel die sijnen/naem ghecregen heeft van seckere Volcken die ten Tijden vande Romeynen Oldesali, ghehoemt waren. Sy is Circkelrout ende hadde te dier tijden neghen Bolwercken. Daer lagen binnen ontrent vier hondert Soldaten ende de Burgerije was redelijcken sterck. Soo haest als den Prince voor Oldenseel ghekomen was soo heeft

Z ij hy ter